

1. 9. 2019
verze 1.0

SITUAČNÍ ANALÝZA V OTÁZCE PŘIJETÍ EURA V ČESKÉ REPUBLICCE

www.eurovcesku.eu

€URO V ČESKU za 5 let!
nový spolek občanské iniciativy pro euro v České republice

Situační analýzu zpracoval spolek **EURO v ČESKU** jako podklad pro vlastní projekt **Občanská iniciativa vedoucí k politickému přijetí eura v ČR**. Projekt je otevřený a transparentní a má za cíl zprostředkovat všem občanům objektivní, nezkreslené a pravdivé informace o společné měně euro a zapojení České republiky. Obsah uvedený v situační analýze je možné sdílet a volně šířit s odkazem na náš spolek. Veškeré náměty, připomínky nebo zájem o spolupráci jsou vítány a můžete nás kontaktovat přes webové stránky www.eurovcesku.cz.

Ing. et Ing. Michael Pascal Večeř
Prezident spolku

Obsah

Úvod	1
Východiska	2
Ekonomické faktory podporující zavedení eura	3
Euroizace firem	3
Politika vlády a ČNB	5
Veřejné mínění	6
Vládní strategie	6
Vyhodnocení plnění konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění	7
Aktuální stav	8
Seznam zkratk	10
Statistická data	11

Úvod

ČR se podpisem přístupové smlouvy do EU ze dne 16. dubna 2003 **zavázala** přebírat závazky plynoucí z členství, včetně **přijetí cílů politické, hospodářské a měnové unie**. Vzhledem k ekonomické nepřipravenosti některých nově přistoupivších zemí umožnila přístupová smlouva novým členům dočasnou výjimku na zavedení eura do doby, než splní kritéria stanovená Maastrichtskou smlouvou.

Okamžikem, kdy **ČR splní všech pět konvergenčních kritérií pro zavedení jednotné měny, musí z právního hlediska euro přijmout**. ČR je na přijetí eura připravena a všechna maastrichtská kritéria může plnit už od roku 2014, nicméně vláda **účelově jejich splnění odkládá** neúčastí v mechanismu směnných kurzů ERM II a nedokončením harmonizace legislativy.

Přitom **sedm z deseti států**, se kterými jsme společně vstupovali do EU v roce 2004, už **euro bez potíží zavedlo**. Již v roce 2004 vstoupili Slovinsko, Litva a Estonsko do ERM II, o rok později také Lotyšsko, Malta, Kypr a Slovensko. Slovinsko pak přijalo euro v roce 2007, Malta a Kypr v roce 2008, Slovensko v roce 2009, Estonsko v roce 2011, Lotyšsko v roce 2014 a Litva v roce 2015, byť právě Litva se jen velmi těsně nekvalifikovala pro zavedení eura už v roce 2007. Brzy budou následovat Chorvatsko, Bulharsko a výhledově Rumunsko.

Selháním ČR bylo, že bezprostředně po vstupu do EU nevstoupila do ERM II stejně jako výše vyjmenované státy. Ve vstupu jí bránil špatný stav veřejných financí umocněný **předvolební kampaní před volbami 2006** ve formě populistických dárků voličům, což se projevilo dalším růstem schodku daleko za rámec daného maastrichtského kritéria.

Toto zpoždění a následná velká recese způsobily složitou situaci v otázce přijetí eura. Veřejné mínění pro euro ochladlo. Důvodem byla kromě neprozřetelné politiky také **špatná komunikace ze strany české vlády** v době zavádění stabilizačních a záchranných mechanismů eurozóny, které přitom vedly k jejímu výraznému posílení.

Většina českých ekonomů, odborníků, ale i firem, je pro zavedení eura v ČR a vyvrací nedůvodné pochybnosti, které vytvořila řada politiků a odpůrců přijetí eura. Euro je druhou nejpoužívanější měnou v zahraničně-obchodních transakcích a v devizových rezervách na světě, eurozóna tvoří 65 % obyvatel EU (330 mil.) a 75 % HDP EU (po Brexitu by to bylo 75 % obyvatel a 86 % HDP) a 60 dalších zemí na euro navázalo svou měnu.

Kromě osvojení kvalitní světové měny euro v ČR přinese tlak na pokračování reforem veřejných financí směřujících mj. ke zvýšení konkurenceschopnosti a pružnosti české ekonomiky i trhu práce. Tyto reformy jsou samy o sobě v **zájmu zdravého rozvoje českého hospodářství**.

Absence ČR v eurozóně je za současných podmínek neobhajitelná. Vláda by měla neprodleně začít měnit veřejné mínění. Avšak **politický zájem ve formě populismu**, stejně jako v roce 2006 i nyní **převyšuje ekonomické zájmy země a ignoruje odborná doporučení**. Proto vznikl náš projekt občanské iniciativy, jehož cílem je **mobilizace veřejného mínění prostřednictvím informovaného rozhodnutí** a vytvoření tlaku na přijetí eura v ČR.

Východiska

ČR má povinnost přijmout euro. Na základě přístupové smlouvy do EU se ČR od data vstupu do EU zároveň účastní třetí fáze hospodářské a měnové unie, přičemž získala statut členské země s dočasnou výjimkou pro zavedení eura, tzn. není členem eurozóny, ale z právního hlediska přijala závazek zavést euro bezprostředně po splnění všech pěti konvergenčních kritérií. **Kritéria jsme schopni stabilně plnit již od roku 2014.**

ČR je připravena přijmout euro. Opakovanou mantrou v českém prostoru je, že euro můžeme přijmout teprve, až budeme připraveni. Avšak vzhledem k propojenosti faktorů ovlivňujících schopnost české ekonomiky operovat v prostředí jednotné evropské měny a k dalším omezením hodnotících kritérií nelze stanovit jejich konkrétní „dostačující“ hodnoty ani sestavit složený ukazatel ekonomické připravenosti pro přijetí eura. O připravenosti pro přijetí eura tedy **nerozhodnou odborníci, nýbrž politici¹.**

ČR má národní strategii pro zavedení eura. Strategie z roku 2007 nastavila detailní technické a procesní postupy. Je stále použitelná a vyžaduje pouze dílčí aktualizace reagující na dosažený vývoj eurozóny a zkušenosti států z vln rozšíření 2004+. Svého času strategie definovala jako hlavní překážku pro splnění maastrichtských kritérií nekonsolidovaný stav veřejných financí a pružnost ekonomiky, zejména trhu práce. Datum přijetí eura se mělo odvinout od vyřešení těchto problematických míst v rámci vládních reforem. Tehdejší vláda Mirka Topolánka s ministrem financí Miroslavem Kalouskem si proto uložila za cíl vyvinout maximální reformní úsilí tak, aby tyto překážky byly odstraněny do konce tehdejšího volebního období. **Vláda svůj cíl, který si uložila, nesplnila.**

ČR by neměla odkládat přijetí eura. Do eurozóny směřuje 65,2 % našeho vývozu, a dovážíme z ní 49,9 %² spotřeby. Toho času je česká ekonomika s tou evropskou výborně sladěna a na přijetí eura je ideálně připravena, toto jedinečné okno příležitosti se však může uzavřít v budoucí ekonomické krizi. Nejenže přestaneme plnit maastrichtská kritéria, ale budou nám chybět i záchranné a stabilizační mechanismy, které si eurozóna vytvořila a které české vlády tak kritizují kvůli požadovaným vkladům, aniž by samy vytvořily národní preventivní ochranné valy a v současné konjunkturu tvořily úspory a ukládaly peníze do fondů na horší časy, naopak. Zatímco státy eurozóny ponесou následky krize společně a navzájem si pomůžou ve zotavení, ČR závislá na automobilovém průmyslu bude zasažena krizí významně a bude si muset pomoci sama. **Bezodkladné nepřijetí eura je nezodpovědným hazardem s životní úrovní a úsporami našich občanů.**

¹ Nehledě na fakt, že sedm z deseti států, které s námi přistoupily do EU v roce 2004, již euro bez problémů přijaly a to byly v ekonomicky horší pozici a nyní rostou. Brzy se k nim přidají i Chorvatsko, Bulharsko a Rumunsko, de facto tak budou ČR, Polsko a Maďarsko jedinými nečleny eurozóny v EU.

² <https://www.spcr.cz/aktivity/z-hospodarske-politiky/12549-20lete-narozeniny-evropske-meny-ceska-ekonomika-euro-pouziva-a-potrebuje>

Ekonomické faktory podporující zavedení eura

Objem českého exportu vztaženého k celkovému HDP je 67 % (před 20 lety to bylo jen 27 %)³. Otevřenost české ekonomiky roste, což na jednu stranu znamená vyšší zapojení se do světových výrobních řetězců a s tím spojený přístup k technologiím vedoucím k rychlejšímu růstu produktivity práce, na druhou stranu vyšší citlivost na vnější ekonomické šoky.

Nejenže do EU jde 84 % českého exportu a z EU 66 % importu⁴, ale navíc se česká ekonomika vyznačuje i vysokým přílivem přímých investic z eurozóny (jedná se o stabilní trend v poslední dekádě). Silné ekonomické propojení české ekonomiky s eurozónou vytváří předpoklady pro zvyšování cyklické sladění a podobná struktura finančního sektoru, zvyšuje stabilitu a odolnost vůči šokům. **Přijetí eura pak stěží může rozvrátit českou ekonomiku, jak argumentuje řada odpůrců, naopak jí může výrazně prospět.**

Důležitým faktorem je také míra konvergence ČR k EU. Reálná míra konvergence dosáhla u HDP 90 % (85 % při vztažení HDP ČR k HDP eurozóny) a u cenové hladiny potravin 83 %, oblečení 93 % a energie 87 %⁵, zatímco u mzdové hladiny jen 40 %. V souvislosti s vyšší cenové hladiny u základních komodit lze dovodit, že prostor pro tlak na růst cen v souvislosti s přijetím eura by byl minimální, protože ceny zkrátka nemají kam růst. **Naopak by přijetí eura mělo způsobit vyšší tlak na růst mezd a konec dvojí kvality potravin⁶, což povede k všeobecnému růstu životní úrovně v ČR.**

Euroizace firem

Euro se od svého zavedení před dvaceti lety stalo druhou nejdůležitější a nejpoužívanější mezinárodní měnou. Podíl eura na světové držbě devizových rezerv činí v současné době přibližně 20 %. U amerického dolaru tento podíl v porovnání představuje více než 60 %. Žádná další měna nepřesahuje 5 %. V eurech proběhlo v roce 2017 ve světě přibližně 36 % plateb, v amerických dolarech přibližně 40 %. Eurozóna tvoří 12 % světového HDP. Vedle eurozóny se rozhodlo euro používat nebo na euro navázat svou měnu dalších šedesát zemí na světě, v součtu jde o více než půl miliardy lidí.⁷

Podnikatelská sféra a firmy vstup ČR do eurozóny jednoznačně podporují. Že by českým firmám společná evropská měna pomohla si myslí i Svaz průmyslu a dopravy ČR a Hospodářská komora ČR, jež dohromady zastřešují přes 27 000 podnikatelských subjektů. ČR je exportně zaměřená ekonomika a téměř 66 % našeho vývozu putuje do zemí eurozóny. Díky přijetí eura by se podařilo odstranit další bariéru obchodu, snížit transakční náklady a eliminovat kurzové riziko, proti kterému se podle šetření SP ČR zajišťuje zhruba 40% vývozu, což v součtu tvoří významné náklady. Až 20 % firem

³ https://www.unicreditbank.cz/content/dam/cee2020-pws-cz/cz-dokumenty-2017/o-bance/tiskove-centrum/analyza_zahranicniho_obchodu_v_CR_poptavka_po_autech_10_2018.pdf

⁴ https://www.irozhlas.cz/ekonomika/vyvoz-export-evropska-unie-cesky-statisticky-urad-nemecko-ekonomika_1902101525_gak

⁵ https://www.irozhlas.cz/ekonomika/cesko-zivotni-uroven-hdp-ekonomika-evropska-unie_1904271537_jak

⁶ Společenský tlak po porovnání mezd a cen mezi Českem a Německem v jedné měně povede k tlaku na vyšší mzdy a neobhajitelnosti dvojí kvality potravin.

⁷ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/euro-area/international-role-euro_cs

se zajišťuje proti kurzovému riziku používáním eura i v tuzemských transakcích (od roku 2012 jde o dvojnásobek).⁸ Intenzivní obchodní a vlastnická provázanost ČR s eurozónou je nejvýznamnější argument pro přijetí eura a zmíněné dobrovolné využívání eura i v tuzemských transakcích je jedním z pozitivních signálů pro investory, kteří přicházejí především ze zemí eurozóny. Euro ale také bude další alternativou, ze kterých si vybírají subjekty na trhu po celém světě.

Přijetí eura by českým podnikatelům přineslo následující výhody:

1. Díky obchodování v eurech namísto zahraniční měny odpadne měnové riziko a další náklady spojené s používáním cizí měny, z čehož budou těžit zejména malé a střední podniky.
2. Atraktivnější euro jakožto bezpečný uchovatel hodnoty sníží úrokové sazby, které požadují investoři, podniky tak dosáhnou na levnější půjčky nebo zajištění.
3. Spolehlivější přístup k financování i v dobách vnější finanční nestability, jelikož evropské finanční trhy budou likvidnější a integrovanější.
4. Větší nezávislost podniků, protože budou moci platit nebo přijímat platby v rámci mezinárodního obchodování a financovat své aktivity, aniž by byly tolik vystaveny vlivu právních opatření přijatých jurisdikcemi třetích zemí, jako jsou extraterritoriální sankce.

Při posuzování zmíněných výhod je možné čerpat také z dosavadních zkušeností států, které již euro přijaly. Některé z nich jsou velmi podobné naší ekonomice. Těmto ekonomikám se po přijetí eura daří, měnové problémy nevznikly a tamní obyvatelé euru důvěřují, mohou snadněji využívat výhod konkurence a snadného porovnávání mezd a cen. Přesto česká veřejnost euru zatím není nakloněná, i když si 55 %⁹ dotázaných myslí, že zavedení eura by tuzemským podnikům zjednodušilo obchodování a administrativu. Proto je nutné si uvědomit, že tahounem přijetí eura v ČR musí být podnikatelé a firmy, které budou těžit z vyjmenovaných ekonomických výhod. Tyto podniky zaměstnávají stovky tisíc lidí, kteří by zlepšení ekonomické výkonnosti firem pocítili na vlastní kůži. Je tedy na podnicích, aby ve svém zájmu přesvědčily o výhodnosti eura i své zaměstnance. **Náš projekt počítá s mobilizací soukromého sektoru v úsilí o změnu veřejného mínění v otázce přijetí eura v ČR.**

⁸ <https://www.spcr.cz/aktivity/z-hospodarske-politiky/12549-20lete-narozeniny-evropske-meny-ceska-ekonomika-euro-pouziva-a-potrebuje>

⁹ https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/pruzkum-eu-euro-cr-firmy.A190815_180527_ekonomika_mato

Politika vlády a ČNB

Faktorem pro rozhodnutí politických subjektů, jak téma euro uchopit, je názor jejich voličských základů. Podle nedávného exkluzivního průzkumu agentury Median pro spolek *Pro euro v srdci Evropy* žádná ze sněmovních stran nemá voličskou základnu s většinou pro euro. Kolem hranice 50 % voličů pro a 50 % voličů proti se pohybují STAN, TOP09, KDU-ČSL a Piráti. Ve voličské základně ČSSD je pro euro 28 % voličů, u ODS 27 %, u ANO 17 %, u KSČM 10 % a u SPD 4 %. Ani u nejméně proeurových stran se euro nestalo jedním z hlavních témat kampaně v eurovolbách 2019 právě kvůli rozštěpení, které by sice část voličů přilákalo, ale minimálně stejně velkou část i odradilo. Hnutí ANO dříve pro přechod na společnou měnu bylo. Od sněmovních voleb v roce 2013, kdy začalo cílit na jiné voliče, však obrátilo. Odpor k euru se v Česku podle průzkumů zvyšuje s rostoucím věkem obyvatel, s větší nespokojeností s životní úrovní a také s nižším vzděláním.¹⁰ **V současnosti chybí politická odvaha pro kvalifikované odborné rozhodnutí o přijetí eura.**

Slováci, kteří měli v době vstupu do eurozóny vlastní korunu stejně dlouho jako Češi, vyjádřili euru v posledním průzkumu podporu až 90 %, zatímco v roce 2017 jich bylo s eurem spokojeno 70 %¹¹. Jde o rostoucí trend v zemi, která je nám kulturně i technicky velmi blízká a na rozdíl od nás má s eurem přímou zkušenost. **Politici přesto nechtějí tento příklad brát za relevantní a to ani v situaci, kdy je podpora eura v eurozóně nejvyšší v historii**¹².

Současné politické subjekty se i přes své zvolení zdráhají udělat správné zásadní rozhodnutí a téma euro spíše ignorují, přestože jsou zvoleni právě proto, aby voliče v těchto věcech zastupovali a seznamovali je se složitými záležitostmi. I když mají reálný mandát, dlouhodobý přínos pro ČR neberou v potaz a zajímají se pouze o okamžité politické body. Zároveň nemají zájem poučit se z okolních zemí, které měly stejné nebo horší startovní podmínky. Euro se zavádělo i v zemích, kde toho času, stejně jako u nás, nemělo většinovou podporu obyvatelstva. **V Litvě bylo při přijetí eura 47 %¹³ obyvatel, v Lotyšsku dokonce jen 22 %¹⁴ (resp. 33 %¹⁵) a přesto, i přes počáteční obavy obyvatel, jeho zavedení přineslo převažující pozitiva, která se jasně odráží v průzkumech veřejného mínění, kdy podpora eura v Lotyšsku dosahuje 80 % a v Litvě 74 %.**¹⁶

¹⁰<https://domaci.ihned.cz/c7-66621990-qs5p6-42dcaad64e1eb8c?fbclid=IwAR2dsDFgHl8wRjBzYrYSQ0ypnpDXmeHlrCzCDtjGerUeUrpZ48OrXKV3AcQ>

¹¹ <https://www.investujeme.cz/tiskove-zpravy/rekordni-spokojenost-slovaku-s-eurem-to-by-dnes-nemenilo-9-z-10-slovaku/>

¹² Eurobarometr 91_jaro 2019

¹³ Bleskové průzkumy eurobarometr 400 a 402

¹⁴ <https://www.e15.cz/zahranicni/lotyssko-vstupuje-do-eurozony-vetsina-obcanu-vsak-euro-nechce-1049373>

¹⁵ Eurobarometr 393, https://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/S2000_393

¹⁶ Eurobarometr 91_jaro 2019

Veřejné mínění

Veřejné mínění pro euro se od roku 2011 setrvale drží kolem 20 %¹⁷ až 26 %¹⁸ i přesto, že většina Čechů euru jako světové měně věří a myslí si, že by pomohlo českým podnikatelům¹⁹. Zajímavé je také zjištění eurobarometru, že většina Čechů s přijetím eura počítá do deseti let.²⁰ **Tato čísla dokládají, že existuje rozumný potenciál na změnu veřejného mínění pro euro.**

Značná část společnosti je indiferentní, nepřemýšlí o změně, je spokojena s korunou, a stejně tak by byla spokojena s eurem. Při osobním dotazování prováděném ve druhém čtvrtletí tohoto roku odpověděla většina respondentů, že euro nechťejí. Na následnou otázku proč respondenti nejčastěji odpovídali, že o tom nic neví a *NE* mají jako přirozeně nastavenou primární odpověď. **Po krátkých diskuzích většina z nich změnila názor na ANO.**

Dva hlavní důvody, proč Češi euro odmítají, jsou strach ze zdražování a ztráty měnové politiky. S ohledem na zkušenosti států eurozóny, analýz inflace, fungování eurosystému (rolí ECB a národních centrálních bank v měnové politice eura) a korelace měnové politiky ČNB a ECB je možné tyto obavy na základě skutečných faktů vyvrátit. **V tomto duchu je potřeba dobře uchopená komunikační kampaň realizovaná v rámci našeho projektu.**

Vládní strategie

Platná vládní strategie přistoupení ČR do eurozóny z roku 2007 sice nestanovila konkrétní datum, z jejího textu se ale dá dovodit, že nejpozději v roce 2011 jsme měli požádat o vstup do ERM II. **Do té doby totiž podle strategie měly být maximálním úsilím vlády odstraněny všechny překážky pro vstup ČR do eurozóny²¹.**

Myšlenými překážkami byly reforma veřejných financí a zvýšení pružnosti ekonomiky. Na základě provedených opatření, vývoje české ekonomiky i vyhodnocení plnění konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění lze konstatovat, že tyto **překážky jsou odstraněny od roku 2014.**

MF a ČNB ve společné tiskové zprávě uvedly²², že vlastní připravenost ČR na přijetí eura se oproti předchozím letům zlepšila, i když přetrvávají některé nedostatky. Za hlavní překážku považují instituce nedokončený proces reálné ekonomické konvergence ČR, tedy přibližování k úrovni EU. **Eurem už se přitom dávno platí například v zemích jako Slovensko, Slovinsko, Litva nebo Lotyšsko, které na tom při vstupu do eurozóny byly ekonomicky hůř.**

Andrej Babiš v březnu 2019 v MF Dnes napsal, že nevidí k zavedení eura důvod. Česko si podle něj vede ekonomicky dobře i bez něj a členství v eurozóně není pro malé státy výhodné. Koordinační

¹⁷ Průzkum CVVM. <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/cvmm-vetsina-cechu-je-stale-proti-prijeti-eura/1762692>

¹⁸ [https://domaci.ihned.cz/c7-66621990-qs5p6-](https://domaci.ihned.cz/c7-66621990-qs5p6-42dcaad64e1eb8c?fbclid=IwAR2dsDFgHI8wRJBZrYsQ0ypnpDXmeHlrczCDtjGerUeUrpZ48OrXKV3AcQ)

[42dcaad64e1eb8c?fbclid=IwAR2dsDFgHI8wRJBZrYsQ0ypnpDXmeHlrczCDtjGerUeUrpZ48OrXKV3AcQ](https://domaci.ihned.cz/c7-66621990-qs5p6-42dcaad64e1eb8c?fbclid=IwAR2dsDFgHI8wRJBZrYsQ0ypnpDXmeHlrczCDtjGerUeUrpZ48OrXKV3AcQ)

¹⁹ https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/pruzkum-eu-euro-cr-firmy.A190815_180527_ekonomika_mato

²⁰ Eurobarometr 479, https://ec.europa.eu/info/news/eurobarometer-479-2019-jun-07_en

²¹ Strategie výslovně uvádí jako termín konec tehdejšího volebního období.

²² <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/Vlada-termin-prijeti-eura-prozatim-nestanovi/>

skupina pro přípravu na přijetí eura v podstatě nefunguje od chvíle, kdy na počátku roku 2017 bez náhrady rezignoval její šéf Oldřich Dědek a stále nebyl vládou nahrazen. Vláda v červenci 2019 zrušila každoroční povinnou zprávu o činnosti této koordinační skupiny. **Současná vláda nemá v programu ani pokus zavést ve společnosti odbornou debatu nebo zlepšit vztah občanů k euru.**

Vyhodnocení plnění konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti

Vyhodnocení plnění konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou je roční zpráva vydávaná MF a ČNB. Zpráva poskytuje vládě východisko pro vhodné načasování vstupu ČR do ERM II a následného přijetí eura. Poslední zpráva z prosince 2018 dělí hodnocení ukazatelů spojených s případným přijetím eura do tří skupin podle míry rizik v analyzovaných oblastech:

1. Ekonomické ukazatele naznačující relativně nízkou míru rizik a hovořící **pro přijetí eura:**
 - i. Vysoká míra otevřenosti a velká obchodní i vlastnická provázanost ČR s eurozónou
 - ii. Vysoká sladěnost hospodářského cyklu ČR s eurozónou
 - iii. Sladěnost kurzového vývoje české koruny s eurem ve vztahu k americkému dolaru
 - iv. Setrvačnost inflace ČR a eurozóny
 - v. Připravenost české ekonomiky z hlediska strukturálního přebytku českých veřejných financí, což vytváří potenciální prostor, aby fiskální politika do budoucna plnila makroekonomickou stabilizační roli
 - vi. Zvyšující se pružnost trhu práce ČR, projevující se zejména rostoucí mírou ekonomické aktivity a klesající mírou dlouhodobé nezaměstnanosti
 - vii. Stabilní a vůči ekonomickým šokům odolný bankovní sektor
2. **Neutrálně** vyznívající ukazatele:
 - i. Malé rozdíly v úrovni úrokových sazeb a celková podobnost transmise měnové politiky v ČR a v eurozóně
 - ii. Spontánní euroizace české ekonomiky
 - iii. Ukazatele trhu práce a produktů, např. geografická mobilita a efektivita trhu práce nebo hodnocení konkurenceschopnosti české ekonomiky
3. Ekonomické ukazatele naznačující ekonomická **rizika** spojená s případným přijetím eura:
 - i. Nedokončený proces reálné ekonomické konvergence ČR k eurozóně
 - ii. Nižší strukturální podobnost ekonomik ČR a eurozóny, jež by mohla být zdrojem asymetrických šoků
 - iii. Nevyřešená zůstává dlouhodobá udržitelnost českých veřejných financí, a to i s ohledem na možné zpřísnění střednědobého rozpočtového cíle oproti současnému stavu v případě přijetí eura. Flexibilitu trhu práce může v budoucnu snižovat nastavení systému daní a sociálních dávek.

Na základě faktorů popsaných ve třetím bodě MF a ČNB doporučují vládě prozatím nestanovovat cílové datum vstupu do eurozóny. **A to i přesto, že ve zprávě převažují argumenty pro přijetí eura.**

Zpráva obsahuje šest pozitivních, tři neutrální a pouze tři záporná stanoviska. Zmíněná záporná stanoviska jsou však diskutabilní a vláda je navíc v souladu s platnou aktualizovanou strategií přistoupení ČR do eurozóny, na kterou se autoři zprávy mj. odvolávají, už dávno měla mít vyřešené. Jinými slovy zpráva ukazuje, že hnutí ANO za posledních 6 let na ministerstvu financí nebylo schopné posunout reálnou konvergenci ČR, provádět strukturální reformy anebo zajistit dlouhodobou udržitelnost českých financí, byť Andrej Babiš neustále v médiích prohlašuje opak. Pokud by jeho vyjádření byla pravdivá, neexistuje objektivní důvod nepřijmout bezprostředně euro. V každém případě je ignorována a porušována nejen závazná vládní strategie, ale také přístupové smlouvy, tedy primární právo EU. **Doporučující stanovisko zprávy nestanovit termín přijetí eura je zcela neodůvodnitelné a při analytickém rozboru působí účelově jako záminka vládě, aby mohla po jeho zveřejnění oznámit, že termín pro přijetí ještě stanovit nemůže.**

Součástí závěrů je také doporučení, že by vláda neměla prozatím usilovat o vstup ČR do ERM II, s odůvodněním, že by to mohlo omezit posilování kurzu a vést k inflaci nad 2 %. Oba z těchto důvodů jsou mylné. Koruna může v ERM II libovolně posilovat, protože apreciacie centrální parity je přípustná což lze ilustrovat na slovenské zkušenosti, kdy Slovenská koruna v mechanismu směnných kurzů posílila o 22 % z 38,455 Sk za euro v listopadu 2005 při vstupu do mechanismu na 30,126 Sk za euro při výstupu k 29. květnu 2008. Stejně tak domněnka ČNB, že bychom se s omezenou měnovou politikou mohli dostat s inflací nad 2 %, byla vyvrácena skutečností, že v červenci 2019 dosáhla inflace v ČR 2,9 %. Předchozí argument, že vstup do ERM II by mohl ohrozit plnění kritéria cenové stability (nehledě na zvrácenou logiku, že neplněním jednoho kritéria splníme druhé kritérium, byť cílem plnit obě zároveň) tak působí směšně, protože toto kritérium naopak neplníme kvůli měnové politice ČNB. **Doporučující stanovisko zprávy nevstoupit do ERM II je neobhajitelné.**

Aktuální stav

ČR de iure přijala euro vstupem do EU a je zavázána euro přijmout i de facto a udělat vše proto, aby to bylo co nejdříve. Tento závazek je nutné splnit, abychom byli součástí EU, nikoliv její periferie, protože pokud se nezmění současná politika, za 5 let budou mimo eurozónu už jen Česko, Polsko a Maďarsko. Současně s tím je jakýkoliv požadavek na referendum o přijetí eura zcela mimo legitimitu. **Hlasování o této věci proběhlo v roce 2004 a argument, že se od té doby eurozóna změnila, není platný, protože i to bylo ošetřeno v přístupové smlouvě ČR do EU.**

Tolik zveličovaná měnová politika ČNB vedla k tomu, že červencová inflace 2,9 % výrazně převýšila referenční kritéria cenové stability a inflaci v eurozóně, která dosáhla ve stejném období 1,1 %²³. **To fakticky znamená, že koruna nyní zdražuje ceny více než euro, byť je nejčastějším argumentem odpůrců přijetí eura právě strach z většího zdražování.**

²³<https://zahranicni.ihned.cz/c1-66617130-hospodarsky-rust-i-inflace-v-eurozone-zpomalily-nezamestnanost-je-vsak-nejnizsi-od-roku-2008>

Zároveň je naivní domnívat se, že měnová politika je pro ČR všespásná. Za prvé je měnová politika ČNB v korelaci s měnovou politikou ECB. Za druhé je kurz koruny vůči euru stabilní a účast v ERM II bychom ani nepoznali. Za třetí autonomie naší měnové politiky bez ohledu na okolní vlivy je v malé exportní ekonomice mizivá a držení české koruny je dlouhodobě neúnosné a drahé. Česká koruna prodražuje každou službu, výrobek i polotovary, který nebo jehož část přichází ze zahraničí, stejně tak i na opačnou stranu. **Samotná česká koruna má reálně význam vůči české ekonomické bezpečnosti asi jako česká armáda vůči české suverenitě.**

Většina ekonomů a odborníků se shoduje, že euro by ČR prospělo víc, než např. nedávné intervence ČNB. Ta poskytla podnikům polštář, namísto toho, aby v reálném kurzu byly motivovány k růstu produktivity a konkurenceschopnosti. **Nejen intervence ČNB, ale celá její měnová politika oslabila úspory českých občanů a jejich kupní sílu.**

Ministryně Alena Schillerová v prosinci 2018 na Twitteru napsala: „*Rozhodně nechceme riskovat zásadní znehodnocení úspor našich občanů. V poslední době se navíc pravidla eurozóny podstatně změnila a lze obtížně odhadovat, jaké závazky by na ČR po jejím vstupu dopadly.*“ Znehodnocování úspor občanů probíhá každý den při nákupu dovezeného zboží nebo při vynakládání prostředků na pokrytí transakčních nákladů, které mohly sloužit třeba k navýšení mezd. **A místo toho, abychom se aktivně mohli podílet na tvorbě pravidel eurozóny, vyčkáváme, i když vlastně nevíme, na co.**

Pro nepřijetí eura v ČR neexistuje kromě populismu žádný objektivní důvod. Vláda už 12 let pracuje na obecném zákonu o zavedení eura, aniž jsme za tu dobu viděli jediný paragraf a porušuje tak účelově plnění jednoho z formálních maastrichtských kritérií, což je nemorální, neetické a oslabuje to pozici i důvěryhodnost ČR i jejích občanů. **Je nutná celková kultivace politického prostředí a větší, nejen ekonomická, ale primárně politická konvergence s EU.**

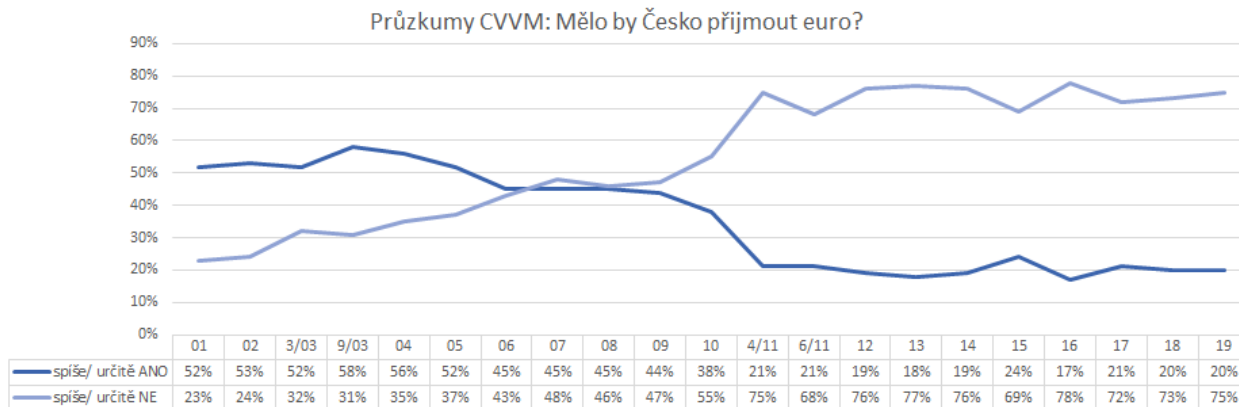
Seznam zkratk

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ECB	Evropská centrální banka
ERM II	Mechanismus směnných kurzů/ European Exchange Rate Mechanism II
EU	Evropská unie
FB	Facebook
HDP	Hrubý domácí produkt
HK ČR	Hospodářská komora ČR
MF	Ministerstvo financí ČR
mil.	milionů
mj.	mimo jiné
Sk	Slovenská koruna
SP ČR	Svaz průmyslu a dopravy ČR

Statistická data

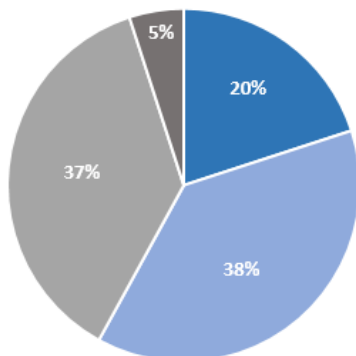
Graf 1: Průzkumy veřejného mínění CVVM ohledně přijetí eura v ČR mezi lety 2001 – 2019⁷

Graf 2: Průzkum veřejného mínění eurobarometru ohledně termínu přijetí eura¹⁰

Průzkum eurobarometru: Do kdy ČR přijem euro?

■ do 5 let ■ do 10 let ■ nikdy ■ neví

Graf 3: Průzkumy veřejného mínění Eurostatu spokojenosti s eurem v zemích EU¹⁶

QA16.1 What is your opinion on each of the following statements? Please tell me for each statement, whether you are for it or against it.

A European economic and monetary union with one single currency, the euro (%)

